

PARTIZANŲ VĒLIAVA NUSKAIDRINS MŪSŲ SIELAS

Antanas Paulavičius vienoje savo knygos pratarinėje (o jų išleides bent 6) rašo, kad „jo aprašomi žmonės, gyvenę pačiu tragiškiausiu Lietuvos istorijos laikotarpiu — XX amžiaus viduryje ir antroje pusėje“. Knygoje vaizduojami autentiški žmonių likimai. „Jūs, kaip ir daugelį mūsų tautiečių, pasigavo raudonoji banga: vieni atsidūrė miške, kiti, aplenkę miškus, nukeliauvo į Sibiro lagerius, o trečius banga nubloškė už vandenyno. Mūsų tautos istorija pilna pergalių ir pralaimėjimų. Yra džiaugsmo dienų, bet ypač daug kraujo dėmių ir skausmo ašarų“.

Trečioji banga — užjūrio tautos dalis, sėmėsi stiprybės savo nelengvame gyvenime iš partizanų herojiškų kovų. Nors apie partizanų pasipriešinimą buvo rašyta ir kalbėta, bet jų niekad negali būti per daug.

Prieš trejus metus (1995 m. rudenį) Čikagoje veiklą pradėjo Lietuvos Partizanų globos fondas. Jo tikslas yra remti, globoti ir šelpti išlikusius Lietuvos partizanus bei jų šeimas. Per trejus metus, mūsų tautiečių dėka, buvo pasiūsta partizanų vadovybei — Lietuvos Laisvės kovų sąjūdžiui, stambi parama patiemis pagalbos reikalingiausiems. Nei vienas centas neužteina į šalį, nes kiekvienas partizanas, pagal jo asmeninius įrodymus — dokumentus, paramą gauna tiesiog į rankas.

Kad palengvintų globos fondo darbą, į talką ateina patys partizanai. Prieš dvejus metus partizanas Vytautas Balsys „Uosis“ suorganizavo dainų vienetą „Girių aidą“. Pradžioje „Girių aidą“ vyrai dainavo Lietuvoje, atlikdami programą įvairių švenčių, suvažiavimų progomis. 1996 m. rudenį globos fondas juos atsikvietė į JAV ir Kanadą, kur dainininkai atliko 12 sėkmingų koncertų. Mūsų tautiečiai gausiai lankė „Girių aidą“ koncertus, o jautrios širdies žmonėms akys rasojo.

Laikas bėga. Partizanų gretos kasdien retėja. Džiugu pasakyti, kad „Girių aidą“ dainininkai, nors visi brandaus amžiaus, dar smagiai dainuoja ir neleidžia istorijai nusinešti į užmarštį tos skausmingos tautos praeities. Jie dar daug dainuoja mokyklose, iškilmėse, tautos šventėse. Po dvejų metų „Girių aidas“ vėl iškviestas į JAV ir Kanadą. Šioje kelionėje atliks 13 koncertų. Taip pat lankys ir lituanistines mokyklas: Čikagoje Jaunimo centre ir „Maironio“ PLC, Lemonte, Clevelando ir Los Angeles. Mokiniamis ne tik padainuos partizanų dainų, bet papasakos apie savo išgyvenimus miškuose ir šaltame Sibire.

„Girių aidą“ vieneta sudaro:

Lietuvos valstybinės operos solistas Vincentas Kuprys — tremtinys. Jis du kartus buvo ištremtas į Sibirą. Pirmą kartą 1941 m. būdamas tik 4-rių metų. Tėvas, atskirtas nuo šeimos, po mėnesio mirė. Nežinomas nei tėvo kapas. Vincentas po 12 metų nelegaliai grįžo į Lietuvą, bet neilgai teko džiaugtis. Jis vėl buvo sugrąžintas į Sibirą. Ten mokėsi, 1955 m. baigęs vidurinę mokyklą, vyresniam broliui padedant, Vincentas keliavo į Uralą, kur mokėsi konservatorijoje. Savo dainininko karjerą pradėjo Jekaterinburge. Į Lietuvą sugrįžo po 25 metų. Vincentas yra didelė parama „Girių aidui“.

Partizanas Vytautas Balsys „Uosis“, partizanavęs ketverius metus Tauro apygardoje, „Geležinio Vilko“ ir „Birutės“ rinktinėse, tris kartus sužeistas, dalyvavo Žiemelio, Klounišio kautynėse. Sužeistas pateko priešui į rankas, buvo nuteistas 25 metams ir 15 metų tremties. Įvairiuose Sibiro lageriuose Vytautas Balsys išbuvo 19 metų. Nei partizanavimo metai, nei sunkus buitinis gyvenimas, sugrįžus į Lietuvą, nepalaužė jo jaunystės idealų. Dainuoja „Girių aide“ ir „Tremtinio“ chore Kaune. Be to, aktyvus Lietuvos Laisvės kovų sąjūdžio tarvyboje.

Partizanas Antanas Lukša „Arūnas“ savo sodriu balsu užveda ne vieną „Girių aidą“ dainą, nors buvo daužytas, laužtas, bet dvasia nepalaužtas. Tai legendarinio partizano Juozo Lukšos „Dau-manto“ brolis. Antano Lukšos trys broliai žuvo partizanau-dami, o jis, gyvas suimtas, 10 metų atliko katorgą Sibire. Nors būdamas labai užimtas, aktyviai dalyvauja politinėje veikloje, eina įvairias atsakingas pareigas, yra „Laisvės kovų archyvo“ vyr. redaktorius, apdovanotas gražiu stipriu balsu, dainuoja „Girių aidą“ vienete.

Muzikos vadovas Antanas Paulavičius, tremtinys, 6 knygų autorius, poetas, kompozitorius, „Tremtinio“ choro dirigentas. Tai darbštumo pavyzdys. Antanas Paulavičius prieš tremtį mokėsi Vilniaus universitete, studijavo lietuvių kalbą, literatūrą ir tuo patiu metu mokėsi Vilniuje muzikos mokykloje. Universitetą pasisekė baigti jau grįžus iš Sibiro. A. Paulavičius yra atsakingas už „Girių aidą“ koncertų repertuarą. Jis surado visai negirdėtų partizanų dainų, tarp kurių yra ir jo sukurtų posmų ir melodijų.

Vladas Šiukšta, partizanų ryšininkas, politinis kaliny, II grupės lagerių invalidas. Nuo jaunystės norėjo būti muziku, bet likimas nuvedė į Sibirą. Būdamas 14 metų amžiaus, buvo areštuotas. Kaip nepilnametį, 2 metus laikė Lietuvos kalėjime. Turėdamas 16 m., atskirtas nuo šeimos, ištremtas į Šiaurę. Su daina Vladas Šiukšta nesiskyrė nei Sibire ir, turėdamas akordeoną, linksmo tremtinius, su kitais nešdamas sunkią tremtinio naštą. Sugrįžus į Lietuvą, gyvenimas mažai pasikeitė. Negalėjo tęsti savo išsvajotos muzikos meno. Vladas Šiukšta suorganizavo Jonavoje Tremtinių chorą, kuriam vadovauja.

Prie šio vyrų penketuko prisideda prityrusi koncertmeisterė, docentė Melita Kuprienė, kuri akompanuos visiems koncertams. Tai palengvina visą organizacinį darbą.

Koncertai prasideda Kanadoje — spalio 3 d. įvyks „Girių aidą“ pirmas koncertas. Į Čikagą jie atvyks spalio 6 d., koncertuos spalio 9 d. PLC Lemonte; spalio 10 d. lituanistinėse mokyklose; spalio 11 d. Jaunimo centre; spalio 17 d. Clevelande; spalio 18 d. Baltimorėje; spalio 19 d. Vašingtone; spalio 21 d. St. Petersburge; spalio 25 d. Los Angeleje; spalio 31 d. Denveryje ir lapkričio 1 d. Omahoje.

Remkime ir aukokime partizanams iš meilės. Kauno arkivyskupas Sigitas Tamkevičius partizanų ir tremtinių suvažiavime kalbėjo: „Niekas taip nemyli savo tėvynės kaip tie, kurie aukoję savo gyvybes ir kurie prievarta buvo iš jos

„Girių aidą“ dainininkai. I eil. iš kairės: Vytautas Balsys, akompaniatorė Melita Kuprienė, Antanas Paulavičius; II eil.: Antanas Lukša, Vladas Šiukšta.

ištremti“. Jis kvietė būti viningais, kantriais ir gailestingais, atkakliai siekti savo organizacijos tikslų. „Girių aidas“ kartu atsiveža, kaip „relikviją“, po 50 metų bunkeryje rastą, sušaudytą tautinę vėliavą, kuri yra saugoma tremtinių muziejuje. Kiekvienas, atsilankęs į koncertą, ją galės pamatyti. Tegu ši istorinė vėliava nuskaidrins mūsų sielas ir jungs mūsų širdis kilniems darbams.

Marija Remienė